

Avdelningen för kunskapsstyrning för hälso- och sjukvården
Enheten för patientsäkerhet
patientsakerhet@socialstyrelsen.se

Manual

Agera för säker vård - stöd för samordnad kommunikation

Vi är många aktörer på nationell nivå, i regioner och kommuner, som deltar i arbetet med att utveckla patientsäkerheten i linje med Agera för säker vård - Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet.

Utifrån Socialstyrelsens uppdrag att stödja och samordna genomförandet av den nationella handlingsplanen har vi tagit fram ett stöd för samordnad kommunikation. Stödet består av budskap och bilder som utgår från den nationella handlingsplanen. Stödet ska vara en hjälp att kommunicera det patientsäkerhetsarbete som nu pågår utifrån handlingsplanen och bidra till att synliggöra att lokalt, regionalt och nationellt patientsäkerhetsarbete i landet hänger samman.

När många aktörer använder samma ord och bilder för att beskriva det gemensamma utvecklingsarbetet skapar det igenkänning och bidrar till, att den stora nationella satsning som handlingsplanen är, blir tydligare. Att vi är många tillsammans som inom ramen för våra respektive uppdrag arbetar mot ett gemensamt mål: ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada.

Vi tror att det ger kraft i utvecklingen mot en säkrare vård och ökar genomslaget för den viktiga förflyttning som handlingsplanen innebär, till nytta för patienter i hela landet.

Stödet för samordnad kommunikation är framtaget av Socialstyrelsen i samverkan med Sveriges kommuner och regioner och Nationell samverkansgrupp för patientsäkerhet. Vår förhoppning är att det ska vara flexibelt och användbart.

Det här dokumentet är en manual som kan vara till hjälp för dig som vill använda stödet för samordnad kommunikation.

Innehåll

Stödet består av budskap och illustrationer från handlingsplanen	3
Kommunikationsstödet innehåller flera delar	3
Exempel på användningsområden	3
Filformat för nedladdning av bilder och dokument	4
Villkor för användning.....	4
Tillgänglighet	4
Kontakta oss med frågor och synpunkter.....	4
Handlingsplanens budskap.....	5
Huvudbudskap	5
Grundtext	6
Handlingsplanens illustrationer	9
Illustration 1: Agera för säker vård-tag.....	9
Illustration 2: Handlingsplansmodellen	10
Illustration 3: Grundläggande förutsättningar.....	11
Illustration 4: Fokusområden	11
Produkter för nedladdning och förslag på produkter du kan ta fram själv.....	13
Affisch	13
Badge	13
Dekal	14
E-postsignatur	14
Nyckelband	14
Omslag	15
Roll-up	15
T-shirt.....	16
Power Point-presentationer	16

Stödet består av budskap och illustrationer från handlingsplanen

Stödet för samordnad kommunikation är ett kommunikationskoncept som innehåller illustrationer, budskap och färdiga produkter, till exempel affisch, roll-up och powerpointpresentationer. Konceptet utgår ifrån bilder och budskap i den nationella handlingsplanen – Agera för säker vård. Det är fritt att ladda ner och att använda de delar som du tycker underlättar i din kommunikation.

Konceptet ska inte ses som en grafisk profil som ersätter respektive organisations egen visuella identitet med loggor, färger etcetera, utan som ett stöd för att kommunicera det egna patientsäkerhetsarbetet kopplat till handlingsplanens områden. Konceptet används tillsammans med den egna organisationens visuella manér och logotyp.

Kommunikationsstödet innehåller flera delar

- Budskapen, som består av kortare huvudbudskap och en grundtext tillsammans med tips på hur du kan använda dem och hur de hänger ihop. Du hittar dem längre fram i det här dokumentet.
- Illustrationer, som du kan ladda ner från [webbplatsen samlat stöd för patientsäkerhet](#). I avsnittet Handlingsplanens bilder/illustrationer längre fram i den här manualen går vi igenom vilka illustrationerna är, vad de föreställer och hur du kan använda dem.
- Färdiga produkter (affisch, roll-up, PowerPoint-presentationer m.m.) som kan laddas ner från [webbplatsen samlat stöd för patientsäkerhet](#) och exempel på ytterligare produkter du själv kan ta fram om du så önskar.
- Slutligen finns också denna manual som ger en överblick över konceptet och hur det kan användas. Den här manualen finns också att ladda ner från [webbplatsen samlat stöd för patientsäkerhet](#).

Exempel på användningsområden

Observera att detta endast är exempel på användningsområden och att det säkert finns fler situationer där det här stödet kan vara användbart. Se också avsnittet om färdiga produkter längre fram i detta dokument.

- Illustrationerna kan till exempel användas i er egen handlingsplan eller i patientsäkerhetsberättelsen för att illustrera hur ert arbete kopplar till den nationella handlingsplanens områden, eller i sociala medier eller på er webbplats när ni vill berätta om ert arbete för olika målgrupper.
- Budskap och illustrationer kan användas i en presentation på ett möte där du exempelvis vill ge bakgrundsinformation om handlingsplanens områden och hur de kopplar till det egna patientsäkerhetsarbetet.
- Agera för säker vård-taggen kan användas på ett omslag till en trycksak eller ett dokument för att signalera att detta dokument kopplar till patientsäkerhet.
- Roll-up och affisch kan användas i era lokaler, till exempel om ni har events kopplade till patientsäkerhet.

Filformat för nedladdning av bilder och dokument

Illustrationer och dokument finns att ladda ner i följande filformat:

- Png-filer för användning i Worddokument, Powerpointfiler och i digitala sammanhang
- Adobe Illustrator-filer (AI-filer) för användning i trycksaker
- Adobe PDF för färdiga trycksaker

Samtliga illustrationer och andra filer finns samlade på webbplatsen samlat stöd för patientsäkerhet på den här adressen: <https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/ledning-och-styrning/nationell-handlingsplan/stod-for-samordnad-kommunikation/>

Villkor för användning

- Illustrationerna som nämns i denna manual är fria att använda för alla som är en del av det svenska hälso- och sjukvårdssystemet oavsett nivå och driftsform.
- Illustrationerna har tagits fram i informationssyfte för att bidra i arbetet med implementeringen av den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet och får endast användas i detta syfte: som en del av utvecklingen av patientsäkerheten i svensk hälso- och sjukvård.
- Illustrationerna får inte användas i kommersiella syften, till exempel i marknadsföring, försäljning eller för personlig vinning.
- Illustrationerna får inte ändras eller manipuleras utan ska användas i sitt ursprungliga format som de tillhandahålls från Socialstyrelsen (som de visas i den här manualen) avseende form, färg och text.
- Alla immateriella rättigheter till illustrationerna finns hos Socialstyrelsen.
- Vid användning ska Socialstyrelsen uppges som källa.

Tillgänglighet

Du som använder handlingsplanens illustrationer i dokument som sedan tillgängliggörs digitalt behöver tillgänglighetsanpassa dokumentet. Det innebär bland annat att du behöver lägga till så kallade alt-texter eller alternativa texter så att personer som använder uppläsningfunktioner också kan ta del av bilderna.

För att underlätta i det arbetet och bidra till enhetlighet har vi tagit fram förslag på alt-texter till alla illustrationer. Du hittar alt-texterna i anslutning till respektive bild.

Kontakta oss med frågor och synpunkter

Har du frågor, synpunkter eller önskemål på ytterligare stöd kontakta oss på patientsakerhet@socialstyrelsen.se.

Handlingsplanens budskap

De övergripande budskapen i den nationella handlingsplanen pekar ut riktningen för det nationella patientsäkerhetsarbetet, ger bakgrund och övergripande argument till den förflyttning som handlingsplanen ska åstadkomma och lyfter vikten av att alla aktörer, på olika nivåer inom hälso- och sjukvården, drar åt samma håll för att stärka utvecklingen av en säker vård för patienten.

Som en röd tråd genom hela handlingsplanen betonas en bred ansats i säkerhetsarbetet som både inkluderar perspektiven närvaro av säkerhet och frånvaro av skador. Dessa perspektiv är kärnan i den förflyttning som handlingsplanen strävar mot och är centrala i alla budskap.

Känn dig fri att plocka från budskapen och väva in dem i den egna kommunikationen när det är hjälpsamt. Beroende på det sammanhang du vill använda budskapen i kan de behöva anpassas. Du behöver alltså inte använda alla budskap ordagrant så länge som intentionen i det budskapet vill förmedla inte förvrängs.

Huvudbudskap

Handlingsplanens huvudbudskap är formulerade i visionen *God och säker vård – överallt och alltid* och den övergripande målsättningen *Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada*, samt i handlingsplanens uppmaning *Agera för säker vård*. Dessa budskap har kompletterats med ytterligare ett budskap *Tillsammans för en säker vård* som signalerar att detta är ett gemensamt arbete.

Huvudbudskapen är långsiktiga och används framförallt i sin helhet. Det gör kommunikationen konsekvent över tid och ökar förutsättningarna för att handlingsplanen ska få genomslag. Huvudbudskapen kan också, beroende på den situation du kommunicerar i, behöva anpassas och vävas in i en längre text. Försök i sådana fall att ändra så lite som möjligt i formuleringarna.

Huvudbudskapen fungerar bra som rubriker. De kan kombineras och förstärkas med underbudskap eller förstärkande argument, se nedan.

Nedan är huvudbudskapen framlyfta i en ruta med förklaring och exempel på hur de kan användas i texten under rutan.

Huvudbudskap:

God och säker vård – överallt och alltid

Ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada

Handlingsplanens vision och övergripande mål är formulerade som budskap med patienten i centrum. Budskapen står för sig själva men kan också vävas in i en text. Exempel på hur budskapen kan användas:

Med stöd i den nationella handlingsplanen agerar vi gemensamt för en säkrare vård så att ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada. Tillsammans kan vi nå visionen om en god och säker vård överallt och alltid.

Huvudbudskap:

Agera för säker vård

Handlingsplanens titel och uppmaning ("call to action"): *Agera för säker vård* används framför allt i "Agera för säker vård-tagen" tillsammans med symbolen för vårt gemensamma arbete, handskakningen i ett hjärta, se avsnittet Handlingsplanens illustrationer längre fram i detta dokument. Huvudbudskapet kan också användas som en rubrik eller vävas in i en text. Exempel:

Tre skäl att agera för säker vård:

- Rädda liv
- Minska lidande
- Mer god vård för pengarna

Huvudbudskap:

Tillsammans för en säker vård

Tillsammans för en säker vård signalerar tillsammans med de andra budskapen att utvecklingen av patientsäkerheten genom handlingsplanen är ett gemensamt arbete för oss alla, oavsett om vi arbetar nationellt eller lokalt, hos en privat, regional eller kommunal vårdgivare.

Ingen av oss äger det här arbetet ensamt. Bara om vi agerar gemensamt mot samma inriktning och mål kan vi se de resultat vi önskar för alla patienter i hela landet.

Budskapet kan varieras, till exempel:

- Tillsammans för en säker vård
- Tillsammans agerar vi för en säker vård
- Tillsammans skapar vi en säker vård

Välj den variant som passar bäst i din kommunikation.

Grundtext

Vi har också tagit fram en grundtext som ger bakgrunden till och förklarar handlingsplanen. Den finns i två versioner, en längre och en kortare. Plocka gärna från de här texterna när du ska berätta om handlingsplanen och lägg till information som beskriver hur det hänger ihop med ert patientsäkerhetsarbete.

Grundtexten är framtagen för att göra kommunikationen konsekvent, enhetlig och igenkänningsbar oavsett vem som är avsändare. Därigenom bidrar texten till att öka medvetenheten om handlingsplanen och kopplingarna mellan det nationella, regionala och lokala patientsäkerhetsarbetet.

Bakgrundstext om handlingsplanen, lång version:

Tillsammans för en säker vård

I Sverige har vi goda medicinska resultat men fortfarande uppstår skador i vården. Brister i patientsäkerheten leder till stort lidande och ökade kostnader. Varje år

- drabbas mer än 100 000 patienter av vårdskador
- medför vårdskador förlängda sjukhusvistelser för 50 000 patienter
- kostar extra vård dagar 8 miljarder kronor.

I hela hälso- och sjukvården behövs ett utvecklat och mer proaktivt patientsäkerhetsarbete där alla nivåer tar hänsyn till och arbetar utifrån ett patientsäkerhetsperspektiv.

Omställningen till nära vård, den snabba medicinska och tekniska utvecklingen, digitaliseringen, tillgången till kompetens, bidrar också till att ytterligare satsningar på ökad patientsäkerhet behövs.

För att komma åt utmaningarna har Socialstyrelsen tagit fram en nationell handlingsplan på uppdrag av regeringen; Agera för säker vård – Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet 2020-2024. Handlingsplanen är utvecklad i bred samverkan mellan myndigheter, huvudmän, nationella organisationer, professionsföreningar och privata vårdgivare. Den ger struktur och riktning i patientsäkerhetsarbetet och ska

- bidra till att förebygga att patienter drabbas av vårdskador
- stärka huvudmännens patientsäkerhetsarbete så att säkerheten ökar på alla nivåer inom hälso- och sjukvården
- stödja och samordna patientsäkerhetsarbetet i landet

Genom att implementera den nationella handlingsplanen i den egna verksamheten, stärker huvudmän och vårdgivare sitt patientsäkerhetsarbete, så att den breda ansatsen i synen på patientsäkerhet som den nationella handlingsplanen förespråkar får genomslag.

Förflyttningen innebär att gå från fokus på att hantera skador till att arbeta mer förebyggande med att identifiera och hantera risker så att skador inte inträffar.

Tillsammans kan vi nå visionen om en god och säker vård överallt och alltid. Tillsammans agerar vi för säker vård så att ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada.

Bakgrundstext om handlingsplanen, kort version:

Tillsammans för en säker vård

Varje år drabbas uppskattningsvis 100 000 patienter av vårdskador. Det är alldeles för många. För att stärka och samordna arbetet med patientsäkerhet har Socialstyrelsen tagit fram en nationell handlingsplan som vänder sig till kommuner och regioner. Myndigheter och nationella organisationer m.fl. är också berörda. Arbetet har genomförts i bred samverkan med berörda aktörer och det gemensamma målet är tydligt – ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada.

Handlingsplanens illustrationer

I det här avsnittet går vi kortfattat igenom handlingsplanens illustrationer, vad respektive illustration visar och hur illustrationen kan användas.

Behöver du mer kunskap om de områden som illustrationerna representerar så hittar du utförliga beskrivningar i Agera för säker vård - Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Har du inte redan handlingsplanen så finns den att beställa eller ladda ner från Socialstyrelsens webbplats [Samlat stöd för patientsäkerhet](#).

Illustration 1: Agera för säker vård-tag

Agera för säker vård-taggen är handlingsplanens uppmaning eller "call to action". Handslaget i form av ett hjärta symboliserar vårt gemensamma arbete för en säker vård; nationella aktörer, regioner, kommuner och privata vårdgivare.

Taggen fungerar som en övergripande huvudsymbol och kan användas till exempel på ett omslag till en publikation, i en powerpointpresentation, en film eller liknande för att signalera att det här är vår organisations bidrag till utvecklingen av en säker vård.

Taggen finns i tre versioner:

1. Mörkblå med orange text och vit symbol
2. Mörkblå med orange text, vit symbol och vit ram för användning mot en mörk bakgrund
3. Ljusblå tag med mörkblå text och symbol
- 4.

Alt-text för tillgänglighetsanpassning

1. Agera för säker vård

Illustration 2: Handlingsplansmodellen

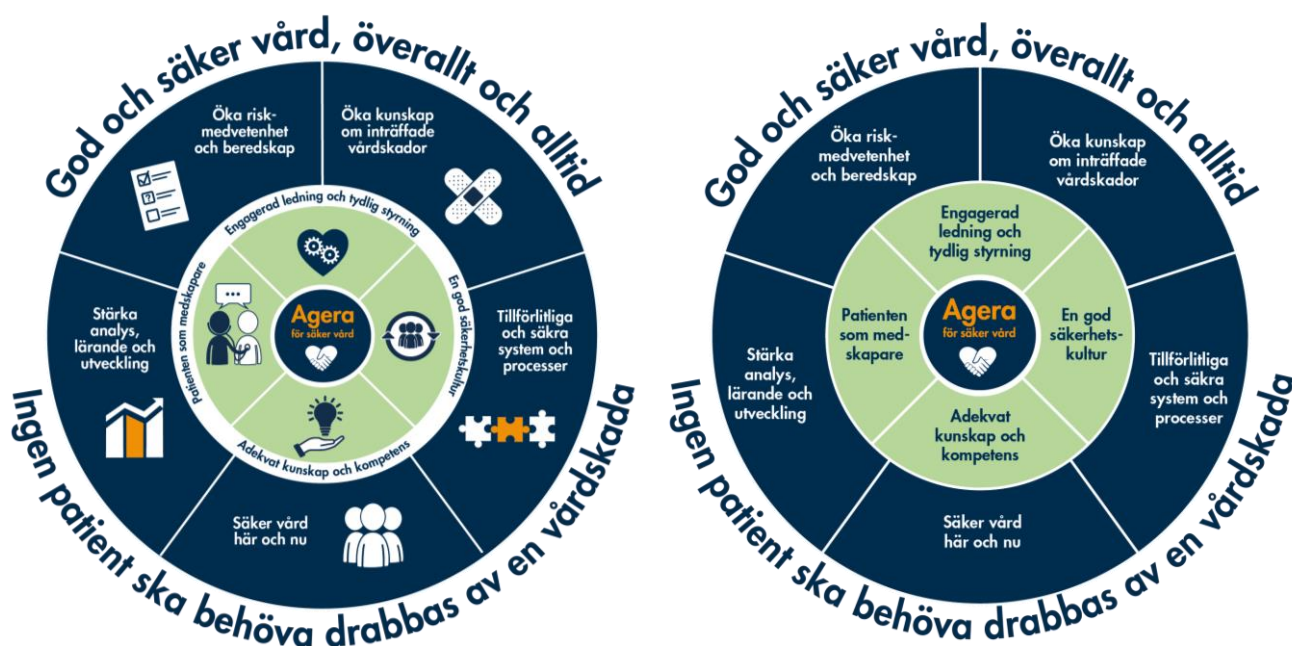
Handlingsplansmodellen beskriver den nationella handlingsplanens olika områden. I centrum finns handlingsplanens uppmaning eller "call to action": Agera för säker vård.

Den inre, gröna cirkeln, innehåller handlingsplanens fyra grundläggande förutsättningar som behöver finnas på plats för en säker vård. Den yttre, blåa cirkeln, innehåller handlingsplanens fem prioriterade fokusområden för arbetet mot en säkrare vård.

Ytterst vilar visionen "God och säker vård överallt och alltid" i en cirkel runt modellen tillsammans med huvudmålet "Ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada".

Använd modellen när du vill beskriva helheten och hur de olika delarna i handlingsplanen samspelar med varandra och för att placera in ert eget patientsäkerhetsarbete i den strukturen.

Modellen finns i två versioner, en med ikoner och en med bara text. Använd den med bara text när du behöver jobba i ett mindre format. Modellen med ikoner kan upplevas som lite rörig om den förminskas för mycket.

Alt-texter för tillgänglighetsanpassning

Handlingsplansmodellen som beskriver strukturen i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet med uppmaningen Agera för säker vård, fyra grundläggande förutsättningar för säker vård, fem prioriterade fokusområden, visionen "God och säker vård överallt och alltid" och målet "Ingen patient ska behöva drabbas av en vårdskada".

Illustration 3: Grundläggande förutsättningar

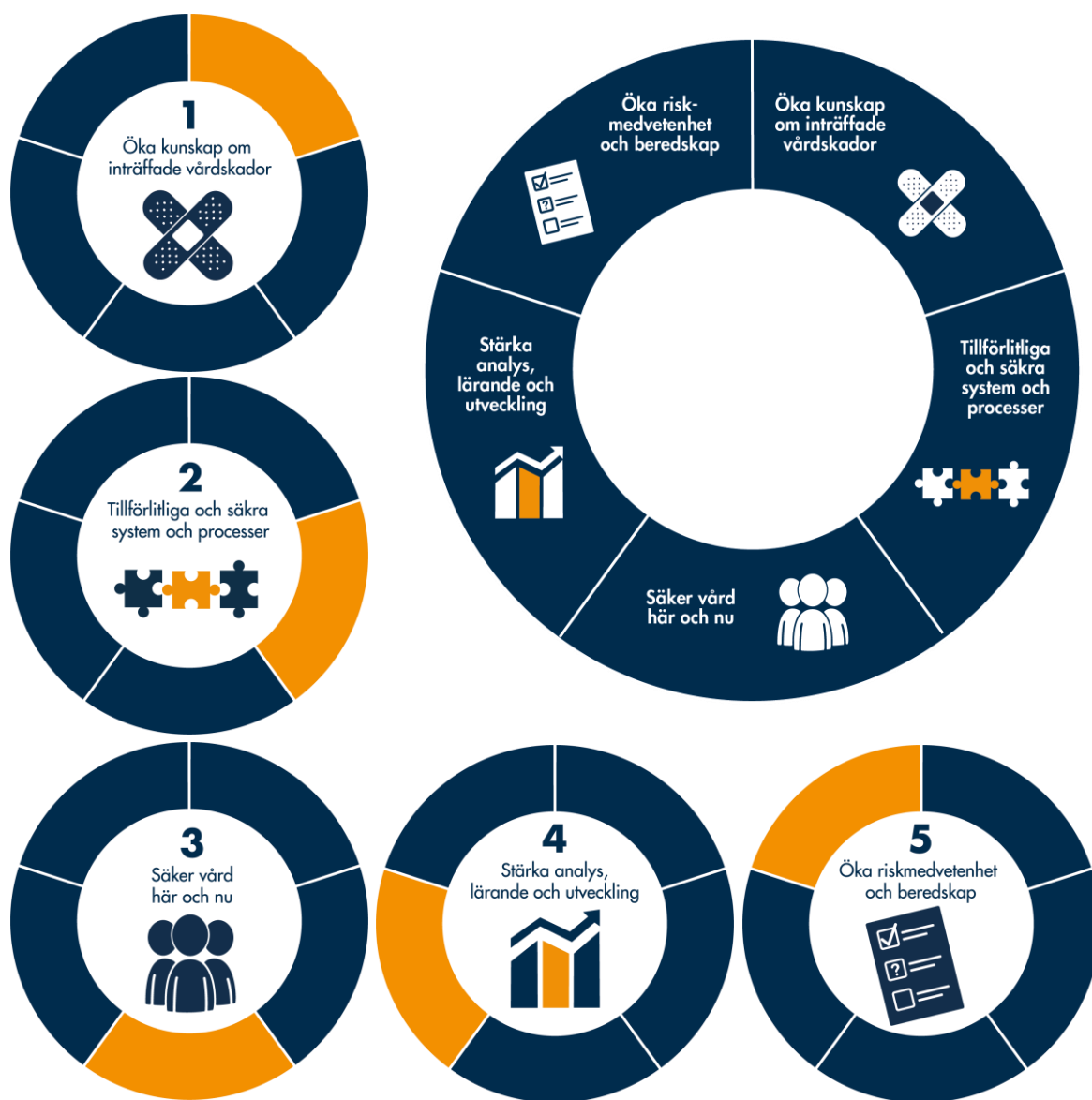
Den inre, gröna cirkeln, med handlingsplanens fyra grundläggande förutsättningar som behöver finnas på plats för en säker vård. Använd bilden med alla grundläggande förutsättningar eller bilderna med ett område, beroende på kontext, till exempel om du vill visa vad ni gör inom respektive område.

Alt-texter för tillgänglighetsanpassning

1. Engagerad ledning och tydlig styrning, en av fyra grundläggande förutsättningar för säker vård
2. En god säkerhetskultur, en av fyra grundläggande förutsättningar för säker vård.
3. Adekvat kunskap och kompetens, en av fyra grundläggande förutsättningar för säker vård.
4. Patienten som medskapare, en av fyra grundläggande förutsättningar för säker vård.
5. Fyra grundläggande förutsättningar för en säker vård i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet: 1. Engagerad ledning och tydlig styrning, 2. En god säkerhetskultur, 3. Adekvat kunskap och kompetens, 4. Patienten som medskapare.

Illustration 4: Fokusområden

Den yttre, blåa cirkeln, innehåller handlingsplanens fem prioriterade fokusområden för arbetet mot en säkrare vård. Använd bilden med alla fokusområden eller bilderna med ett fokusområde, beroende på kontext, till exempel om du vill visa vad ni gör inom ett eller flera områden.

Alt-texter för tillgänglighetsanpassning

1. Fokusområde ett av fem: öka kunskapen om inträffade vårdskador.
2. Fokusområdet två av fem: tillförlitliga och säkra system och processer.
3. Fokusområde tre av fem: säker vård här och nu.
4. Fokusområde fyra av fem: stärka analys, lärande och utveckling.
5. Fokusområde fem av fem: öka riskmedvetenhet och beredskap.
6. Fem fokusområden i den nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet: 1. Öka kunskapen om inträffade vårdskador, 2. Tillförlitliga och säkra system och processer, 3. Säker vård här och nu, 4. Stärka analys, lärande och utveckling, 5. Öka riskmedvetenhet och beredskap.

Produkter för nedladdning och förslag på produkter du kan ta fram själv

I det här avsnittet presenterar vi några produkter som du kan ladda ner från vår webbplats och förslag på ytterligare produkter som du kan ta fram själv. Vi hoppas det både kan ge inspiration och vara ett stöd i ert kommunikationsarbete.

Affisch

Affischen har måtten 50 x 70 cm och finns att ladda ner som tryckfärdig pdf-fil på webbplatsen [Samlat stöd för patientsäkerhet](#). Om du önskar finns möjligheten att lägga till din organisations logotyp i toppen på affischen.

Badge

En badge med Agera för säker vård-taggen kan vara användbar till exempel på konferenser, som give-away eller för interna kampanjer där ni vill lyfta ert patientsäkerhetsarbete. Vill du ta fram en badge kan du använda AI-filen som finns att ladda ner från <https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/>.

Dekal

En dekal med Agera för säker vård-tagen kan vara användbar om man till exempel vill klistra dessa på mappar till en konferens. Använd AI-filen som finns att ladda ner från webbplatsen [Samlat stöd för patientsäkerhet](https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/).

E-postsignatur

Att använda Agera för säker vård-tagen i en e-postsignatur kan vara ett effektivt sätt att sprida huvudbudskapet. De flesta av oss skickar många e-postmeddelanden, så väl interna som externa. Att skapa en e-postsignatur brukar vara enkelt. Oftast är det bara att kopiera in bilden i slutet av din befintliga signatur eller om du önskar, skapa en ny. Bilden kan också enkelt göras till en länk till era befintliga webbsidor om ert patientsäkerhetsarbete eller så får ni gärna länka till webbplatsen samlat stöd för patientsäkerhet: <https://patientsakerhet.socialstyrelsen.se/>

Nyckelband

Nyckelband är användbara på konferenser, interna events eller som give-aways.

.....
Karin Karlsson
Läkare
070-123 45 67

SJUKHUSET
Sjukhusvägen 1
123 45 Sjuktorp

Omslag

Använd gärna Agera för säker vård-tagen på omslag när ni tar fram rapporter eller andra dokument som kopplar till ert patientsäkerhetsarbete.

Roll-up

Roll-upen finns att ladda ner som tryckfärdig pdf-fil på webbplatsen [Samlat stöd för patientsäkerhet](#). Den kan vara användbar vid konferenser eller interna events där ni vill lyfta ert patientsäkerhetsarbete. Om du önskar finns möjligheten att lägga till din organisations logotyp.

Roll-upen har samma illustration och budskap som affischen men har också kortversionen av bakgrundstexten:

”Varje år drabbas uppskattningsvis 100 000 patienter av vårdskador. Det är alldeles för många. För att stärka och samordna arbetet med patientsäkerhet har Socialstyrelsen tagit fram en nationell handlingsplan som vänder sig till kommuner och regioner. Myndigheter och nationella organisationer m.fl. är också berörda. Arbetet har genomförts i bred samverkan med berörda aktörer och det gemensamma målet är tydligt – ingen patient ska behöva drabbas av vårdskada.”

T-shirt

Kanske vill ni ta fram en t-shirt till ert patientsäkerhetsteam? Här finns exempel på hur en sådan skulle kunna se ut. Framsida med Agera för säker vård-tagen och baksida med budskapet *Tillsammans för en säker vård* och plats för den egna organisationens logotyp.

Power Point-presentationer

Som stöd i er kommunikation har vi tagit fram flera PowerPoint-presentationer som kan vara användbara för er i er kommunikation, så väl internt som externt. Det är fritt att använda dessa presentationer i sin helhet eller att plocka bilder som ni sedan anpassar eller klipper in i en egen presentation.

Allteftersom arbetet med implementeringen av handlingsplanen fortgår kommer vi att fylla på med fler presentationer. Du hittar presentationerna på webbplatsen [Samlat stöd för patientsäkerhet](#).